

Sirküler no: 049

İstanbul, 26 Nisan 2011

Konu: Tahsilât İşlemleri Gümrük Genel Tebliği (Seri No:1) Resmi Gazete’de yayımlandı.

Özet: 1 Seri Numaralı Tahsilât İşlemleri Gümrük Genel Tebliği 22 Nisan 2011 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. Söz konusu Tebliğ’de;

- Amme alacağının tahakkuku, kesinleşmesi ve zamanaşımına ilişkin açıklamalar yapılmıştır.
- Tebliğ edilen gümrük vergilerine karşı yapılacak itirazlara ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir.
- Gecikme zammı ve faiz uygulanması gereken durumlar ile bu hesaplamaların nasıl yapılacağına ilişkin açıklamalar ile kullanılacak formüller belirtilmiştir.
- Gümrük vergileri ile 6183 Sayılı Kanun kapsamında takip edilen amme alacaklarının tecil ve taksitlendirilmesine ilişkin usul ve esaslar belirlenerek tutarlara göre tecil ve taksitlendirme yetkisine sahip makamlar belirtilmiştir.
- Kanunen alınmaması gereken gümrük vergileri ile para cezalarının geri verilmesine ilişkin olarak takip edilecek süreç hakkında açıklama yapılmıştır.

Tebliğin 17. maddesi yayımı izleyen üçüncü ayın sonunda (31 Temmuz 2011) yürürlüğe girecektir. Diğer maddeleri ise yayımlandığı tarihte (22 Nisan 2011) yürürlüğe girmiştir.

1 Seri Numaralı Tahsilât İşlemleri Gümrük Genel Tebliği 22 Nisan 2011 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. Söz konusu Tebliğ ile hiç alınmadığı veya noksan alındığı belirlenen gümrük vergilerinin tahakkuk, tebliğ, tahsil, tecil ve taksitlendirilmesi, geri verilmesi veya kaldırılmasına ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir. Tebliğin 17. maddesi hariç diğer düzenlemeleri tebliğin yayımlandığı tarihte yürürlüğe girmiştir. 17. madde ise 31 Temmuz 2011 tarihinde yürürlüğe girecektir.

Tebliğde, tahsilat işlemlerine ilişkin detaylı açıklamalar yer almakta olup, aşağıda ana başlıklar halinde bu düzenlemelere yer verilmiştir.

1. Tahakkuk ve zamanaşımına ilişkin düzenlemeler

- Tebliğ’in 4. maddesinde tahakkuk ettirilen amme alacağının konusuna göre tebliğ süreleri belirtilmektedir. Tebligat sürelerine ilişkin hazırlanan tabloya aşağıda yer verilmiştir. Belirtilen süreler ayrıca, tahakkuk zamanaşımı süreleridir.

Alacağın konusu	Tebliğat ve tahakkuk zamanaşımı süreleri
Hiç alınmayan veya noksan alınan vergiler	Gümrük yükümlülüğünün doğduğu tarihten itibaren 3 yıl
Vergi kaybına neden olunması nedeniyle Kabahatler Kanunu kapsamında düzenlenen para cezaları	Fiilin işlenmesi veya neticesinin gerçekleşmesinden itibaren 8 yıl
Usulsüzlük cezaları	Fiilin işlenmesi veya neticesinin gerçekleşmesinden itibaren 3 yıl

Kuzey YMM A.Ş.
Büyükdere Cad.
Beytem Plaza
No: 22 34381 Şişli
İstanbul - Turkey
Tel: +90 (212) 315 30 00
Fax: +90 (212) 234 10 67
www.vergidegundem.com
www.ey.com

Bu dokümanda yer alan açıklamalarımız, konuya ilişkin genel bilgiler içermektedir. Ernst & Young ve Kuzey YMM A.Ş.’ye, işbu dokümanın içeriğinden kaynaklanan veya içeriğine ilişkin olarak ortaya çıkan sonuçlardan dolayı herhangi bir sorumluluk iddiasında bulunulamaz.

2. İtiraza ilişkin düzenlemeler

- Tebliğ'in 5. maddesinde gelir eksikliği ve para cezalarına karşı itirazın ne zaman, hangi mercie ve nasıl yapılacağı belirtilmiştir. Söz konusu maddeye göre, kendisine tebligat yapılan her yükümlü, tebliğ edilen gelir eksikliği ve para cezalarına karşı on beş gün içinde bir üst makama dilekçeyle ayrı ayrı itiraz etmelidir. Zira yükümlülerden biri tarafından yapılan itirazın kabul edilmesi, itiraz etmeyen diğer yükümlüler için vergi tahakkukunun ve para cezasının kesinleşmesini engellemeyecektir.
- Yükümlüler tarafından yapılan itiraz başvurularının bir ay içinde sonuçlandırılacağı aksi durumda ise sürenin dolmasından önce süre aşımını gerekli kılan gerekçelerin ve ek sürenin yükümlüye bildirileceği belirtilmiştir.
- Tebliğ edilen gümrük vergilerine ve para cezalarına karşı belirtilen süre içinde itirazda bulunulmaması veya süresi içinde idari yargı mercilerine başvurulmaması durumunda söz konusu vergiler ve para cezaları bu sürelerin bittiği tarihte kesinleşecektir.
- Dava açılmış olması halinde mahkemenin yükümlü aleyhine verilen kararının gümrük idaresine tebliğ edildiği tarihte alacak tahsil edilebilir hale gelecektir.

3. Gecikme zammı ve faiz uygulanmasına ilişkin düzenlemeler

Gecikme zammı ve faiz hesaplamalarının Tebliğ'in 7. maddesine göre yapılacağı belirtilmiştir. Söz konusu maddeye göre,

- Hiç alınmayan veya eksik alınan gümrük vergilerine gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihten vergilerin kesinleştiği tarihe kadar olan süre için gecikme zammı oranında faiz uygulanacaktır. Söz konusu faiz, Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenen aylık gecikme zammı oranı on iki ile çarpılmak suretiyle yıllık orana dönüştürülür ve aşağıdaki formül kullanılarak hesaplanır.

Gecikme zammı oranında faiz	=	Tutar x (Aylık Gecikme Zammı Oranı x 12) Gün sayısı
		36.000

- Hiç alınmayan veya eksik alınan vergilere ilişkin gümrük idaresince yapılan tebligata rağmen ödeme süresi içinde ödenmeyen vergiler için vadenin bitim tarihinden itibaren ödeme tarihine kadar geçen süre için gecikme zammının her ay için ayrı ayrı uygulanması, bu hesaplamada ödeme tarihinin süreye dâhil edilmesinin gerektiği, ancak vade tarihinin ise süreye dahil edilmeyeceği belirtilmiştir.
- Gecikme zammı, aylık olarak aşağıdaki formül kullanılarak hesaplanır. Aylık esasa göre gecikme zammının hesaplanacağı bir aylık süre içinde oran değişikliği yapılırsa söz konusu bir aylık sürenin tamamına eski oran tatbik edilecektir.

Aylık esasa göre gecikme zammı tutarı	=	Aylık gecikme zammı oranı x Ay sayısı x Gecikme zammı uygulanacak tutar
--	---	---

- Ay kesirleri için gecikme zammı, 02.01.2004 tarihinden itibaren günlük esasa göre aşağıdaki formülün uygulanmasıyla hesaplanır.

Günlük esasa göre gecikme zammı tutarı	=	(Aylık gecikme zammı oranı/30) x Gün sayısı x Gecikme zammı uygulanacak tutar
---	---	---

- Gümrük idarelerince verilen idari para cezalarına gecikme zammı oranında faiz ve gecikme zammı uygulanmaz. Ancak 5911 Sayılı Kanun'un yürürlük tarihinden önce (07.10.2009) başlayan ve bu tarihten sonra yükümlüsüne tebliğ edilen veya edilecek olan gelir eksikliklerine, gümrük yükümlülüğünün başladığı tarih ile vergilerin kesinleştiği tarih arasındaki süre için 6183 sayılı Kanun'un 51. maddesine göre, tespit edilen gecikme zammı oranında faiz uygulanacaktır.

4. Tecil ve taksitlendirme uygulamasına ilişkin düzenlemeler

- Tebliğ' in 13 ila 23. maddelerinde tecil ve taksitlendirmeye ilişkin düzenlemeler yapılmıştır. Gümrük Kanunu'nun 198. maddesi kapsamında, yükümlünün gümrük vergilerinin tebliğinden itibaren on beş günlük ödeme süresi içerisinde talep etmesi halinde, ödemenin teminat alınarak başvuru tarihinden itibaren otuz güne kadar ertelenebileceği ve tecil faizinin uygulanacağı belirtilmiştir.
- Tebliğ'in 14. maddesinde, 6183 Sayılı Kanun kapsamındaki, zamanında alınmayan veya noksan alındığı için yükümlüden sonradan istenen gümrük vergileri ile bu vergilerden kaynaklanan para cezalarının yapılan başvuru üzerine ilgili gümrük idaresi tarafından değerlendirilerek uygun bulunması halinde tecil ve taksitlendirme yapılabileceği belirtilmiştir.
- 6183 Sayılı Kanun kapsamındaki gümrük vergilerinin ve para cezalarının tecil ve taksitlendirilmesine ilişkin taleplerin değerlendirilmesi aşağıdaki tabloda belirtilen yetkili makamlarca yapılacaktır.

Tutar	Yetkili makam
100.000 liraya kadar	Gümrük Müdürleri
100.001 liradan-500.000 liraya kadar	Gümrük ve Muhafaza Başmüdürleri
500.001 liradan-750.000 liraya kadar	Gümrükler Kontrol Genel Müdürü
750.001 liradan-1.000.000 liraya kadar	Gümrük Müsteşarı
1.000.000 lira üzerindeki tutarlar	Gümrük Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan

- Tebliğ'in 20. maddesinde, tecil faizi hesaplamalarında esas alınacak tutarın, gümrük vergileri, gecikme zammı oranında faiz ve/ veya gecikme zammı ile para cezalarının toplamı olduğu belirtilmiştir.
- Tecil faizi, toplam borç tutarının taksitlendirme yapılan ay sayısına bölünmesiyle bulunan her bir taksit tutarı üzerinden aşağıdaki formülün uygulanmasıyla hesaplanacaktır;

Tecil faizi	=	$\frac{\text{Taksit tutarı} \times \text{Yıllık tecil faizi oranı} \times \text{Gün sayısı}}{36.000}$
--------------------	---	---

- Tebliğ'in 21. maddesinde, tecil ve taksitlendirme değerlendirmesinin borç tutarı, borçlunun zor durumu, borçlunun iyi niyeti ve daha önce tecil ve taksitlendirme yapılmışsa ödemenin yapıp yapılmadığı gibi hususların dikkate alınmasıyla yapılacağı belirtilmektedir.
- Bunların dışında, Tebliğ'in 17. maddesinde yükümlünün "çok zor durum hali"ne ilişkin düzenleme yapılmıştır. Çok zor durumun tespitinin yetkilendirilmiş gümrük müşavirlerince düzenlenecek raporlarla yapılacağı belirtilerek "çok zor durum hali" aşağıdaki gibi açıklanmıştır;

$$\text{Çok Zor Durum Hali} ; [(Kasa + Banka + Kısa Vadeli Alacaklar) / (Kısa Vadeli Borçlar)] \leq 1$$

Ayrıca çok zor durum haline ilişkin yapılan düzenlemenin Tebliğ' in yayımlanmasını izleyen üçüncü ayın sonunda yürürlüğe gireceği belirtilmiştir.

5. Gümrük vergilerinin geri verilmesi ve kaldırılmasına ilişkin düzenlemeler

- Tebliğ' in 27. maddesinde kanunen ödenmemeleri veya tahakkuk ettirilmemeleri gereken gümrük vergilerinin tebliğ edildiği tarihten itibaren üç yıl içinde gümrük idaresine başvurulması halinde iade edileceği veya kaldırılacağı belirtilmiştir.
- Beyannamenin tescil tarihi itibarıyla kusurlu veya sözleşmeye aykırı olduğundan bahisle ithalatçı tarafından kabul edilmeyen eşyaya ait ithalat vergilerinin geri verilebilmesi için; başvurunun bir yıl içerisinde yapılması, eşyanın ilk kullanım dışında kullanılmamış olması (bir kere kullanılarak tüketilen eşya hariç) ve ihraç edilmiş olması gerekmektedir.
- Ayrıca, bir gümrük beyannamesine dayanılarak ödenmiş gümrük vergilerinin, beyannamenin iptal edilmesi üzerine Gümrük Kanunu'nun 46 ve 70. maddelerinin ikinci fıkralarında belirtilen gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanım tayin etme süreleri içerisinde iadesinin talep edilmesi gerektiği belirtilmiştir.
- Tebliğ' in 31. maddesine göre, gümrük vergilerinin geri verilmesi veya kaldırılmasına ilişkin hükümler, Gümrük Kanunu kapsamında tatbik edilen para cezaları için de uygulanabilecektir.

Ayrıca, döviz kazandırıcı işlemlere konu olmayan ihracat beyannameleri ile bunlara bağlı özet beyan formlarından alınması gereken damga vergisi ile ceza ve gecikme faizi tahsil edilmek üzere ilgili vergi dairelerine bildirileceği belirtilmiştir.

6. Yürürlük

Tebliğin 17. maddesi yayımı izleyen üçüncü ayın sonunda (31 Temmuz 2011) yürürlüğe girecektir. Diğer maddeleri ise tebliğin yayımlandığı tarihte (22 Nisan 2011) yürürlüğe girmiştir

Saygılarımızla.
Kuzey Yeminli Mali Müşavirlik A.Ş.

Sirküler içeriği hakkında ek bilgi gerektiğinde;

- (212) 368 53 68 numaralı telefondan Sercan Bahadır (sercan.bahadir@tr.ey.com)
- (212) 368 55 09 numaralı telefondan M. Fatih Köprü (fatih.kopru@tr.ey.com)

ile temasa geçmenizi rica ederiz.

Yukarıda yer verilen açıklamalarımız, konuya ilişkin genel bilgiler içermektedir. Ernst & Young ve Kuzey YMM A.Ş.'ye, işbu dokümanın içeriğinden kaynaklanan veya içeriğine ilişkin olarak ortaya çıkan sonuçlardan dolayı herhangi bir sorumluluk iddiasında bulunulamaz.